Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21. 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 144. — ŠTEV. 144. — NEW YORK, MONDAY, JUNE 21, 1926. — PONDELJEK, 21. JUNIJA 1926. — VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

REZULTAT GLASOVANJA V NEMČIJI

Volitev se je udeležilo komaj petnajst milijonov volilcev. — Nekaj nad štirinajst milijonov jih je glasovalo za predlog, par sto tisoč proti predlogu, ostali se pa niso udeležili glasovanja. — Nemški princi bodo obdržali svoje premoženje.

BERLIN, Nemčija, 21. junija. — Včeraj se je vršilo v Nemčiji javno glasovanje, če naj vlada zapleni bivšim nemškim princem premoženje ali ne. Da bi se to zgodilo, je bilo potrebnih dvajset milijonov glasov. Za predlog je glasovalo 14,889,705 Nemcev, proti predlogu pa nekaj nad 500,000. Ostali volilci se sploh niso udeležili glasovanja.

Nemškim princem je torej njihova lastnina še zanaprej zasigurana.

Prejšnja poročila so se glasila:

BERLIN, Nemčija, 20. junija. — Predsednik komiteja za splošno ljudsko glasovanje glede razposestvovanja prejšnjih vladarskih rodbin v Nemčiji, dr. R. Kuczyński, je izjavil, da so prejšnji nemški vladarji sami krivi, če bo narod glasoval za konfisciranje njih lastnine brez odškodnine.

Nesramnost prejšnjih vladarjev je napotila narod, da zahteva glasovanje glede tega vprašanja, je izjavil dr. Kuczynski.

— Vlade Nemčije rešpektirajo posest prejšnjih potentatov. Prejšnjemu kajzerju in drugim kraljem so izročili že velike svote denarja in obširna zemljišča. S pomočjo juridičnih svetovalcev in s pogajanji se je kraljevskim družinam posrečilo polastiti se precejšnjega dela narodne posesti.

— Ko so družine zapazile, da je monarhistične gibanje ojačeno, so stavile vedno drznejše in drznejše zahteve. Pred šestimi neseci, ko je dosegel položaj kritični štadij, so bili voditelji politične skupine prisiljeni k nastopu. Splošno ljudsko glasovanje je bilo posledica tega.

Agitacija na obeh straneh je izvanredno živahna, celo v zadnji uri. Vse nemško časopisje posveča skoro izključno ves svoj prostor razpravam glede ljudskega glasovanja.

Vedno bolj nedoločno je, če bodo glasovali demokratje in centrum. V obeh strankah je prišlo glede tega vprašanja do razkola.

Oficijelno je nastopila klerikalna stranka proti konfiskaciji, a okrajne organizacije zavzemajo opozicijonalno stališče proti sklepu strankinega vodstva. Berlinski centrum daje svojim članom svet, naj glasujejo proti razposestvovanju, a proprotestira obenem proti volilnemu terorizmu, katerega se poslužujejo monarhisti.

Na desni strani stoječe stranke dolže socijalne demokrate, da so se zarotili, da bodo ponarejali volilne rezultate. Socijalni demokratje pa svare vse delavce, ki se hočejo vzdržati glasovanja, da se jih bo smatralo izdajalcem republike" in da bodo naši tovariši skrbno preiskali volilne sezname, da vidijo, kdo je izpolnil svojo dolžnost in kdo ne".

Pred par dnevi se je izreklo več demokratov, med njimi zgodovinar Belbrueck, in grof Bernstorff manifest proti konfiskaciji.

Nemški nacijonalci skušajo ubiti volilcem v glavo prepričanje, da bo smatralo inozemstvo konfisciranje za pričetek boljševizma v Nemčiji. Deutsche Zeitung je objavila neko poročilo iz New Yorka, v katerem se glasi, da je več ameriških bankirjev sklenilo uvesti proti Nemčiji kreditno blokado v slučaju, da bo izpadlo glasovanje za konfisciranje brez odškodnine in da bodo porabili ves svoj vpliv da se jim pridružijo tudi angleške banke.

V družini predsednika Državne banke, Schachta je prišlo istotako do političnega spora glede tega vprašanja. Schacht je izstopil pred par dnevi iz demokratične stranke, ker ni slednja zavzela nobenega direktnega stališča proti konfisciranju. Izjavil je, da bi bilo konfisciranje napad na princip privatne posesti. Včeraj pa sta njegov oče in mati, prejšnja baronica von Eggers, javno nastopila za konfisciranje lastine Hohenzollerncev ter drugih vladarskih družin. Pravita, da je bila dana vsa posest tem družinam le kot vladarjem dežele in da mora to posest dobiti država, kakorhitro so odstopili.

Zračni polet iz Hamburga v N. Y.

Napravljeni so načrti za aeroplane, ki bodo preleteli razdaljo med Hamburgom in New Yorkom v 36 urah. — Na krovu bodo imeli 130 potnikov, prtljago in pošto.

DUESSELDORF, Nemčija, 20. junija. — Inžinir Humpler, generalni upravitelj Humpler aeroplanskih naprav, ki so med najboljšimi v Nemčiij, je imel pred družbo za znanstveno proučavanje znakoplovskega razvoja govor, v katerem je napovedal aeroplansko službo med Hamburgom in New Yorkom v 36 urah. Aeroplani bodo nosiui na krovu 130 potnikov, prtljago in pošto.

Deset motorjev posebnega tipa, kojih vsak bo imel po 28 cilindrov ter razvijal tisoč konjskih sil, bo gnalo aeroplan z naglico povprečnih 165 milj na uro. Potniške kabine se bodo nahajale v krilih ter bodo opremljene s stoli, katere bo mogoče izpremeniti v postelje. Posadka bo nastanjena v pontonih.

Na koncu kril se bodo nahajale observacijske kabine in iz njih bodo navigatorji vodili polet. Vsako krilo napravljeno iz aluminija, bo dolgo 400 čevljev.

Vsak aeroplan bo imel najboljšo radijsko opremo, tako za odpošiljanje kot sprejemanje. Iz Hamburga bodo leteli aeroplani na Azore, ne da bi se ustavili. Od tam pa bodo poleteli v New York. Aeroplan bo imel na krovu kuriva za šestnajst ur.

Rumpler je mnenja, da bo mogoče s to vrsto aeroplanov leteti v višini 12,000 čevljev. V takem slučaju bo treba v kabinah stisnjenega zraka, da ne bodo trpeli potniki vsled razredčenega zraka.

LEP USPEH mladega

Na St. Johns vseučilišču v Brooklynu je prejšnji teden promoviral mlad slovenski rojak F. A. Vavpotič. Njegova stroka je analitična kemija.

Čestitamo!

Velikanska škoda vsled preplave.

Preplave so povzročile v Nemčiji materijalno škodo, katero cenijo na več milijonov dolarjev. Posebno so bili prizadeti južni in iztočni kraji.

BERLIN, Nemčija, 20. jun. — Južna in iztočna Nemčija trpita močno vsued povodnji, ki se je pojavila kot posledica neprestanih nalivov. Prav posebno so trpeli poljski pridelki v Iztočni Prusiji.

Poročila iz različnih krajev ob Renu, Mosel in bregov Bodenskega jezera kažejo, da so vinogradi močno poškodovani in nekateri med njimi sploh popolnoma ničeni.

Celi Draždani so pod vodo, ker je stopila reka Laba preko bregov, vendar pa je upati, da ne bo povzročena nobena nadaljna škoda ker je doseglo vodovje svojo najvišjo točko.

Vlada ceni, da je bilo za več kot pet milijonov zlatih mark škode vsled poplavljenja bregov Bodenskega jezera.

Velikanski nalivi v Karptih so jemli za posledico, da je stopila iz bregov reka Odra v okolici Ratiborja in da je uničila večino poljskih pridelkov.

V nasipu reke Neise pri Striegau, v pruski Šleziji, se je pojavila razpoka na razdaljo sto čevljev in vsled tega je bilo preplavljenih več vasi. Škoda, povzročena na pridelkih v tem okraju, je velika.

Romarji zadržani na Ellis Islandu.

Štiri in šestdeset Jugoslovanov, ki so hoteli na na Evharistični kongres, je še vedno na Ellis Islandu.

Štiri in šestdeset romarjev, ki so dospeli v petek s parnikom "Berengaria", so prevedli na Ellis Island v svrho nadaljne preiskave Izkrcati sta se smela le dva duhovnika in 21 dajikov.

Priseljeniški uradniki niso hoteli razpravljati o slučaju. Zadržana skupina obstaja iz Srbov, Slovencev, Hrvatov, Macedoncev in Bolgarov.

Po triurnem zaslišanju so izjavili uradniki, da najbrž niso prišli ti ljudje v Ameriko izključno le v namenu, da se udeleže Evharističnega kongresa.

Priseljeniški uradniki izjavljajo, da se inozemce, ki prihajajo iz balkanskih držav, vedno izpostavijo strožjemu zaslišanju kot one, ki pridejo iz drugih "bolj civiliziranih" držav.

Kako se izdeluje "postavno" pivo.

Kongresnik La Guardia je v uradu poslanske zbornice serviral 'pivo' ter presenetil vse navzoče.

WASHINGTON, D. C., 20. jun. Žejni gledalci so poskusili postavno kombinacijo piva, katerega je napravil kongresnik La Guardia iz New Yorka. To pivo ima 2.84 odstotkov alkoholne vsebine ter je po mnenju izkušenih ljubiteljev piva dobro in osvežujoče.

Pivo je bilo napravljeno v navzočnosti časnikarskih poročevalcev in fotografov. Pijača je napravljena iz one tretine čaše postavno dovoljenega polodstotnega near-piva ter dveh tretin čaše 3.75 odstotnega medicinskega piva, katero prodajajo sedaj v lekarnah brez zdravniškega recepta.

Pijača je gosta, ter spominja na slavni bock-beer iz časov pred prohibicijo. Če se doda malo soli, je rekel La Guardia, je mogoče proizvesti plzensko pivo.

Znani Wheeler, katerega je pred par dnevi pošteno okreal senatar Reed, se je seveda takoj oglasil ter rekel da propagira kongresnik La Guardia butlegarsko idejo, radi katere je bilo aretiranih že več uslužbencev lekarn.

Zopet poročena po 33 letih.

ASBURY PARK, N. J., 17. jun. V Long Branch se je vršila pred par dnevi poroka Mrs. Eme Morris iz Bellford in Davida Suydam iz Matawan, in sedaj je postalo znano, da je bilo to zopetno združenje para po tri in tridesetih letih. Žena je med tem časom sklenila drugi zakon, a drugi mož se je smrtno ponesrečil pri neki železniški katastrofi. Pred par meseci pa sta se oba zopet prvikrat sestala po ločitvi ter sklenila vnovič poročiti se.

Običajna družinska tragedija v N. Y. C.

Mož je iskal dva tedna ženo. — Ko jo je našel, jo je ustrelil ter izvršil nato samomor.

Rennie J. Telkes, predsednik neke radio kompanije v Chicagu, ki je zasledoval svojo pobeglo ženo v New York, jo je umoril včeraj zvečer, ker se ni hotela vrniti ž njim, nakar je izvršil samomor.

Umor in samomor se je završil v nekem stanovanju na zapadni 137 cesti. Pred tem se je vršil hud prepir, tekom katerega je on odločno zahteval, naj se vrne ž njim, dočim je ona to prav tako odločno odklonila.

Mrs. Marie Telkes je pobegnila v New York pred tremi tedni ter živela pri Miss Harriet Doll, ki je sedaj baje v Philadelphiji.

Dva tedna pozneje je Telkes vzel sobo v hotelu Astor V spremstvu neimenovanega prijatelja je pričel nato iskati po mestu svojo ženo in pred tremi dnevi jo je našel na 137. cesti, kjer je živela kot Mary Burke.

Dva dni sta Telkes in njegov prijatelj zaman skušala priti v dotično stanovanje. Včeraj zjutraj pa se je prijatelj zopet oglasil, vprašal za Mrs. Telkes in ker mu niso dovolili vstopa, je rekel, "da bo prišel pozneje pomožni državni pravdnik".

Telkes je zapustil svojo sobo v Astor hotelu ter odšel v gorenji del mesta.

Ko je dospel, je domnevala gospodinja Mrs. Basset, da je naznanjeni državni pravdnik ter ga spustila noter. Telkes je odšel direktno v sobo svoje žene.

Skoro takoj nato je slišala Mrs. Bassett jezne besede. Čula ga je zahtevati, da naj se žena vrne. Njegov srditi ultimatum so prekinjali jezni vzkliki: Nikdar, nikdar! — Mrs. Basset je povedala policiji, da je trajal spor nekako pol ure. Rekla je, da je razumela le malo pogovora.

Dva strela, ki sta sledila hitro drug drugemu, pa sta napotila Mrs. Bassett, da je pohitela na cesto, kjer je poklicala policista.

Dr. Harkness, ki je bil poklican iz Kniekerboeker bolnice, je našel Mrs. Telkes mrtvo, s prestreljenim srcem. Druga krogla je prodrla skozi desno sence Telkesa; nezavestnega so ga odvedli v bolnico.

Tam se je malo zavedel ter izvil, da je bil spor med obema posledica dejstva, da je stopil v življenje obeh neki drugi moški. Predno pa je mogel dati nadaljna pojasnila, je Telkes umrl.

NAZADOVANJE A. F. of LABOR

Le tretina canadskih delavcev je organizirana. — Ameriška delavska federacija je nazadovala glede članov, dočim so druge organizacije napredovale, ker so v Kanadi bolj priljubljene.

CHICAGO, Ill., 20. junija. — Ameriška delavska federacija je izgubila v Canadi v letih 1924 in 1925 veliko število svojih članov. Nazadovanje za ta del canadskega strokovno delavskega gibanja je obsegalo 17,908 članov ali 9.4 odstotka, soglasno s štatistikami canadskega delavskega departmenta glede delavskih organizacij v Canadi. Ta izguba pa je bila popravljena, kot kaže poročilo v nadaljnem, vsled pridobitev v drugih panogah strokovno delavskega gibanja.

Skupno število članov canadskih strokovnih organizacij je znašalo 271,064. Ko je department prvikrat sestavil tozadevno štatistiko, leta 1911, je znašalo število članov 133,132. Leta 1913 pa je naraslo število že na 175,799. Na višku umetno pospešenega naraščanja tekom vojne, leta 1919 je znašalo število 378,047 članov. Povojna kriza je zmanjšala število do leta 1924 na 260,643.

V takih mednarodnih poklicnih organizacijah, ki so direktno organizirane v Ameriški delavski federaciji ali ki pripadajo velikim železničarskim bratovščinam, je naštelo poročilo za leto 1925 v celem 172,537 članov. Njih število je znašalo že leta 1911 119,415 in leta 1919 je bil dosežen njih višek s 260,247. Od tedaj naprej pa je opaziti stalno nazadovanje. Skupni prirastek v petnajstih letih od 1911 je znašal 45 odstotkov, a skupni prirastek vseh canadskih organizacij je znašal ob istem času 103 odstotke. Iz tega je razvidno, da so organizacije, ki niso vezane na metode Ameriške delavske federacije v Canadi med delavci bolj priljubljene kot pa poklicne organizacije Ameriške delavske federacije.

Največ izgub je imela zaznamovati United Mine Workers organizacija. Postopanje Lewisovega stroja v velikem boju canadskih premogarjev okraja številka 18 proti British Empire Steel Corporation ni moglo seveda imeti nikake druge posledice kot izgubo upliva United Mine Workers v Canadi. Potem ko so bili ti premogarji puščeni na cedilu ter so se borili proti njim celo njih lastni organizacijski uradniki, je bila njih organizacija tako oslabljena, da je morala pozneje sprejeti še nadaljno skrčenje plač. Reorganizirana Mine Workers Union ima 6000 članov.

Največja posamezna skupina v strokovnem gibanju so železničarji, ki štejejo 79,000 članov ali 29.15 odstotkov skupnega števila. V rudnikih in kamenolomih je organiziranih 26,386 delavcev ali 9.73 odstotkov skupnega števila.

Zadnje canadsko ljudsko štetje kaže 674,265 delavcev v Canadi, in soglasno z zgoraj navedenim poročilom delavskega departmenta je organizirana nekako tretina vseh delavcev.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	$ 9.45	Lir	100	$ 4.35
Din.	1,000	$ 18.60	Lir	200	$ 8.40
Din.	2,500	$ 46.25	Lir	300	$12.30
Din.	5,000	$ 92.00	Lir	500	$20.00
Din.	10,000	$183.00	Lir	1000	$39.00

Za pošiljatve, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške $1.—.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za $25. ali manjši znesek 75 centov; od $25. naprej do $300. po 3 cente od vsakega dolarja. Za večje svote po pismenem dogovoru.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street — Phone: CORTLANDT 4687 — New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo zamore imenovati banka.

Promet v letu 1925 je znašal $3,992,673.47, v besedah: — trimilijone - devetstodevetdesetdvatisoč-šeststosedemdesettri dolarjev in 47 centov.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, *president.* Louis Benedik, *treasurer.*

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00	*Za New York za celo leto* $7.00
Za pol leta $3.00	*Za pol leta* $3.50
Za četrt leta $1.50	*Za inozemstvo za celo leto* $7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

KAJZER JE ZMAGAL

Nemčija je le navidez republika. Zato, ker mora biti. Pretežna večina nemškega ljudstva je še vedno udana kajzerju. To se je pokazalo včeraj

Nemški kajzer, nemški princi, nadvojvode in vojvode imajo v Nemčiji ogromna posestva.

Ta posestva so si nabavili tako ali tako. Da pri "nabavljanju" nišo posebno trpeli, je lahko umljivo.

Ko so izgubili svoje "jobe" je bil nekaj časa mir.

Na tihem so se Bogu zahvaljevali, da so jih izgubili. Nobenega dela, nobene odgovornosti.

Ob vsaki priliki so se oblekli v svoje pestre uniforme, nadzirali vojaške parade in vdihavali kadilo, ki ga jim je zažigalo nemško republikanstvo.

Navzlic temu je pa v Nemčiji par strank in par ljudi, ki imajo o nemški republiki malo drugačno mnenje kot ga imata naprimer bivši nemški kajzer in predsednik nemške republike, Pavel Hindenburg.

Te ljudem se je posrečilo prepričati zastopnike nemške republike, da bi ne bilo nič več kot pošteno, ako bi nemški narod potom javnega glasovanja odločil usodo Viljema in njegovih kameradov.

V nemškem parlamentu je bil sprejet predlog, naj se vrši javno glasovanje, če naj ogromna posestva in bogastva ostanejo v rokah teh krvosesov, ali naj postanejo narodna last.

Včeraj se je vršilo glasovanje. In pri glasovanju je zmagal kajzer.

Izza leta 1914 je kajzer že drugič zmagal: tedaj, ko je bil izvoljen Hindenburg predsednikom nemške republike, in včeraj.

V Nemčiji je približno štirideset milijonov volilcev.

Za zaplembo cesarskega in kraljevskega premoženja je bilo pa oddanih komaj petnajst milijonov glasov. Nad petnajst milijonov volilcev ni šlo na volišče, ostali so pa direktno dokazali zvestobo svojemu kajzerju.

V sobotnem članku smo objavili, koliko "penzjona" dobivajo kajzer in nemški princi, nadvojvode itd., in koliko državne podpore dobivajo nekateri brezposelni delavci na Nemškem. Poudarjamo, da nekateri, kajti na stotisoče brezposelnih sploh ne dobi nobene podpore.

Ako se narod noče otresti tistih verig, katerih bi se lahko otresel, je njegova krivda.

Če je pretežna večina nemškega naroda pripravljena stradati samo zavoljo tega, da bodo nemški krvosesi udobno živeli, je to znak velike požrtvovalnosti.

Obenem je pa tudi znak, da seme demokracije jako počasi klije, oziroma, da je bilo v Nemčiji v kali zatrto.

Razne vesti.

Miramar.

Italijani občudujejo in opisujejo Miramar. Novo brošuro je napisal Angelo Scocchi. Italijani obdajajo miramarsko krasoto z italijanskim obiležjem kakor delajo z vsako vrednoto v deželi. Sezidan je bil grad v letih 1854 do 1856 normanskem slogu. Lastnik je bil pokojni mehiški cesar Maksimilijan. Tam je bila poprej kmetska hiša last Slovenca Daneva, od katerega jo je kupil z zemljiščem vred Maksimilijan.

Miramar je posečal rad rajnki avstrij. prestolonaslednik Franc Ferdinand. Po vojni je prišlo na dan kako je v Miramaru nemški cesar Viljem učil Franca Ferdinanda, da naj postopa s Slovani tako, kakor ravna on s Poljaki. Franc Ferdinand mu je bil potožil, da mu delajo avstrijski Slovani skrbi.

Obsodba zdravnika-radiologa.

Te dni se je končal v Zuerichu interesanten proces. Pred tremi leti je zdravil neki zdravnik nekega trgovca radi bolezni na ustih. Zdravnik je poslal pacijenta pozneje k nekemu radiološkemu specijalistu. Ta je konstatiral, da ima raka. Jel ga je zdraviti z radijem. Nekaj časa na to je začutil pacijent v ustih velike bolečine ter se je vsled tega podvrgel operaciji. Ob tej priliki so mu morali zdravniki odrezati spodnjo ustnico. Trgovec ki ne more zaradi tega niti govoriti, niti prav jesti, je vložil tožbo proti radiologu ter zahteval 106.487 švicarskih frankov odškodnine. Sodni strokovnjaki so ugotovili, da je zdravnik uporabljal preveč radia, — vsled česar so se pacijentu vnele ustnice. Zdravnik je bil obsojen na 100.000 švicarskih frankov odškodnine.

Kemalova ločena žena.

Nedavno se je vrnila iz Angore v Carigrad bivša soproga Mustafe Kemala Latifa Hanum, ki jo je zadela slična usoda, kakor svoj čas Napoleonovo soprogo. V Carigradu govore o Lafiti, da je — "Josipina turškega Napoleona". Kemal-paša se je ločil od nje na višku svoje karijere, in zdaj se je vrnila Latifa v svojo razkošno palačo na Bosporu, da najde mir in uteho.

Pred štirimi leti, ko je prišel Kemal paša kot zmagovalec v Smirno, se je mudila Lafita pri svojih bogatih sorodnikih v premaganem mestu. Njen patrijotizem je bil tako velik, da je ponudila mlademu častniku sebe, svojo mladost in neizmerno bogastvo.

Lafita se je pri svečanem sprejemu Kemala v Smirni prerinila skozi kordon dostojanstvenikov in zaklicala mlademu heroju: — Poročim se z vami, osvoboditelj! Poklanjam vam svojo mladost in vse bogastvo! — Baje je znašala njena dota samo v gotovini nad 130.000 angleških funtov. Poleg tega je bila Lafita res krasotica in docela evropsko izobražena. In tako sta se poročila

Zakon je trajal dve leti, nakar sta se mlada zakonca ločila. Kaj je dalo povod za ločitev, ni znano. Lafita sama se je molče sprijaznila s svojo usodo in noče nikomur povedati, kaj tiči za njeno ljubavno storijo. Turški in inozemski novinarji hočejo na vse načine razjasniti to zagonetko, toda vse njihovo prizadevanje je zaman. Kemal je nedostopen in tudi njegova ločena žena skrbno čuva to skupno tajnost.

Lafita je zdaj osamljena in zapuščena. Turške ženske se ne zmenijo za njeno nesrečo. Sploh je Kemalova ločena žena v Turčiji precej nepopularna. . . Ko je bila Lafita soproga vsemogočnega predsednika turške republike, je bila preveč ponosna, da bi izrabila svoj vpliv in pomagala turškim ženam. Vse, kar imajo, jim je dal Kemal paša sam in on je pravi osvoboditelj turških žena. Pisma, naslovljena na njegovo soprogo, so ostala vedno neodgovorjena, dočim je Kemal na vsako privatno pismo odgovoril. — Tako se govori splošno med turškim ženskim svetom.

Lafita je bila tako zaposlena v zakonu s svojim slavnim možem, da je svoje družabne dolžnosti popolnoma zanemarila. S tem si je nakopala nenaklonjenost tistih, ki bi jo lahko zdaj v nesreči tolažili in bodrili. Baje je bila strašno ljubosumna na svojega moža. Ljubosumnost jo je gnala tako daleč, da je cenzurirala vsa Kemalova pisma in brzojavke. Morda je bila baš ta ljubosumnost povod za ločitev, morda so pa krive tudi Latifine politične ambicije. Lafita je bila namreč politično silno ambicijozna in je baje vedno posegala v državne posle ter Kemala nagovarjala, naj se da oklicati za kralja. Zato so Kemalu njegovi politični prijatelji sami svetovali, naj se da ločiti od nje.

Preprečen atentat na Kemal pašo.

V Smirni je bil preprečen atentat na Muštafo Kemal pašo, predsednika turške republike.

CARIGRAD, Turčija, 20. jun. Mustafa Kemal paša, predsednik turške republike, je komaj ušel smrti. Oblasti so malo pred njegovim prihodom v Smirno izvedede za zaroto, koje namen je bil umoriti ga. Večje število oseb je bilo aretiranih, med njimi dva odlična Turka. Policija je zaplenila orožje in bombe.

Poseben tribunal je že dospel v Smirno ter pričel z vodnimi poizvedovanji.

Vlada je izjavila, da so zarotniki priznali svojo nakano.

Zia Huršid, eden aretiranih, je voditelj ozemlja, ki meji na Črno morje. To ozemlje je središče najmočnejše opozicije proti predsedniku Kemalu in tam se je tudi pričelo v preteklem letu gibanje proti modernističnim reformam v Turčiji.

Ko je dospela novica o zaroti proti življenju Kemal paše na uho ministra za notranje zadeve ki se je mudil na inešpekcijskem potovanju v bližini Mosula, je takoj stopil v aeroplan ter se odpeljal v Angoro, kjer je bilo opaziti največje ogorčenje, ko se je izvedelo za novico.

Kemal paša je sprejel številne čestitke vspričo dejstva, da je ušel nastavljeni pasti. To je bil že drugi nameravan atentat.

Prvi je bil vprizorjen pred štirimi leti v vilajetu Šivas.

Nekronani suveren Mussolini.

Rimska "Tribuna" poroča, da dobi italijanski ministrski predsednik v najkrajšem času svojo lastno pomorsko zastavo, katero bodo morali izvesiti na vsaki ladji v trenutku, ko bo stopil Mussolini na krov broda. Mussolinijeva zastava bo imela sinje polje, v sredi pa bo liktorski znak (sekira s šibami). Dosedaj je bil običaj, da so imele samo kronane glave svoje zastave. Samo priznanim suverenom so se izkazovale časti, ki jih sedaj določa zase Mussolini. Zastava, izvešena na ladji, je bila znamenje da se vozi na krovu parobroda poglavar dežele. Mussolini noče niti malo zaostajati za to suverenostjo.

Herriot sestavlja finančni načrt.

Herriot je pričel sestavljati finančni načrt. — Sklenil je poslužiti se načrta izvedencev. — Svoje ministrstvo bo najbrž objavil še danes.

PARIZ, Francija, 20. junija. — Edvard Herriot, novo določeni ministrski predsednik, je objavil danes zjutraj, da je sestavil finančni program, s pomočjo katerega upa rešiti finančne probleme Francije. Rekel je nadalje, da bo takoj pričel iskati finančnega ministra, ki bo obljubil da bo izvedel tozadevni načrt. Vsled tega je pričakovati, da bo Herriot še do danes zvečer objavil osobje svojega kabineta.

Maurice Bokanowski, edini član liberalne stranke, kateremu se je dosedaj približal Herriot v namenu, da ga pridobi za kabinet, je odklonil portfelj.

Herriot je bil tako srečen, da je prišel njegov osnutek programa v trenutku, ko je slavni komitej izvedencev, katerega je imenoval njegov predhodnik, dovršil svoje delo ter izdelal načrt, katerega je sprejel ministrski predsednik. Njegova nadaljna sreča je bila, da je izdal S. Parker Gilbert mlajši, generalni agent reparacijskih plačil, poročilo, v katerem je čestital nemški vladi, ker je izvedla točno vse svoje obligacije na temelju Dawesovega reparacijskega načrta. V tem poročilu se glasi, da so nemške železnice v izvrstnem stanju in da se je tudi izboljšal položaj nemških industrij.

Strankarska politika je bila vzrok, da ni mogel Herriot sestaviti nepristranskega kabineta in vsled tega bo brez dvoma uveljavljena vlada levega bloka.

S političnega površja so definitivno izginili Briand, Poincare, Caillaux, Tardieu, Bokanowski in drugi voditelji zmernih tendenc, kojih navzočnost v novi vladi bi povečala splošno zaupanje.

Sladkor iz artičok.

Italijanski listi poročajo, da se je nekemu uradniku ene izmed največjih italijanskih sladkornih tovarn posrečilo pridobivati sladkor iz artičok. Ta sladkor je mnogo boljši nego oni, ki se izdeluje iz pese. S produkcijo artičokinega slakorja bodo takoj pričeli.

Da Costa diktator na Portugalskem.

Da Costa se je iznebil ministrskega predsednika Cabecadasa s pomočjo vojaštva v novi revoluciji. — Portugalska bo mogoče zopet postala monarhija.

LIZBONA, Portugalska, 20. junija. — Vrjetno je, da bo na Portugalskem kmalu zopet ustanovljena monarhija potem ko se je rojalistični armadni voditelj general Da Costa praktično proglasil diktatorjem.

Njegove čete so vkorakale večeraj, ne da bi z adele na odpor, v Lizbono.

Zvečer je dal general postaviti straže pred vsa ministrstva.

Ministrski predsednik Mendrez Cabesadas se je umaknil v republikanski glavni stan v Carmen vojašnici ter izjavil, da se skuša izogniti vsakmu prelivanju krvi.

Da Costa je izdal ultimatum na ministrskega predsednika, v katerem je zahteval takojšnji odstop slednjega. Ultimatum je sledil padec kabineta.

Diktator je proglasil v Lizboni vojno pravo.

Položaj v mestu je bil včeraj zvečer napet, a miren.

Grška kraljica-mati umrla.

RIM, Italija, 20. unija. — V svoji vili Amastazija je umrla v starosti pet in sedemdesetih let grška kraljica-vdova Olga, žena prejšnjega grškega kralja Jurija I., mati kralja Konštatina ter stara mati prejšnjega kralja Aleksandra. Ob njeni smrtni postelji so se mudili člani njene družine.

Kraljica Olga je bila vdova Jurija I., ki je postal marca meseca leta 1913 žrtev atentata v Solunu. Bila je ruska velika kneginja ter se je poročila z Jurijem dne 15. oktobra leta 1867 v Petrogradu. Ko je umrl njen unuk, kralj Aleksander leta 1920 vsled zastrupljenja krvi, ki se je pojavilo, ki ga je ugriznila opica, je prevzela ona regentstvo dokler se ni kralj Konštantin vrnil na Grško. Konštantin se je leta 1922 odpovedal prestolu in marca meseca 1924 je bila Grška proklamirana za republiko.

Cvetke iz kavčuka.

Šopek cvetk na ovratniku plašča ali ramah je kras, ki je bil v damskem svetu ravno letošnjo zimo prav priljubljen. Naravne cvetlice so pa zato predrage in prehitro venejo. Zato uporabljajo umetne cvetlice iz gumija, ki so tako skrbno ponarjene, da se po obliki, barvi in celo po duhu ne razlikujejo skoro nič od naravnih.

BIG BULL'S LOOSE!

Raymondo Savage je pred kratkim izdal biografijo slavnega angleškega maršala Allenbyja, ki ima največ zaslug na zmagi nad Turki in osvoboditvi Palestine koncem svetovne vojne. V tej knjigi, ki je bogata na avtentičnih, vrlo zanimivih podatkih izza bojev na zapadni in maloazijski fronti, opisuje avtor v vedrem slogu maršala Allenbyja kot vojaka, človekoljuba in ljubitelja narave.

V armadi se je maršala hitro prijelo ime Bull Allenby (Bik Allenby) — deloma zbog njegove velikanske herkulske postave, deloma radi njegovega močnega glasu. Toda samo na videz je Allenby tako strašen kakor njegov pridevek. V jedru je on najblažja duša. Med bitko pri Arrasu, kjer je Allenby poveljeval večjemu oddelku čet, je njegov avto često postal pred borno leseno kočo; general — takrat še ni bil maršal — je izstopil in se prijazno pomenkoval s sirotami in ubožnimi vaščani ter jim je razdelil živila in posladke, ki jih je v ta namen vedno vozil s seboj.

Nekega dne so se pojavili nad Saint-Polom nemški aeroplani in metali bombe; ena je težko ranila malo Azemijo, begunko iz Arrasa, ki je prišla v mesto k prvemu obhajilu. Dekletce — štelo je šede deset let, — ki jo je drobec zadel na tilniku in ji razmesaril desno roko, so prepeljali v angleški lazaret. Ko se je zavedlo, je zagledalo ob postelji poleg sebe nepoznanega častnika: bil je Allenby, ki je mehko prigovarjal ranjenki in po tolažil Še večkrat potem je posetil general malo dekletce in se igral z njim. In ko je bilo izven nevarnosti, jo je Allenby poslal v Pariz v zavod za pohabljeno deco, kjer jo je dal na lastne stroške izučiti v ženskih ročnih delih. Kajpak je bila mala Azemija ponosna, ko so ji sporočili, da je njen veliki prijatelj in zaščitnik pognal Turke v beg in zavojeval Palestino. To je bila leta 1917.

Na palestinski fronti je maršal za časa ofenzive od jutra do večera nadziral čete. Nekega dne, ko se je baš peljal inšpicirat neko divizijo, nalcti na cesti na stražo, ki je dajala z zastavami neka znamenja. Ukaže voz ustaviti in začne se izpraševanje:

— Kaj delate?

— Dajem signale.

— Vidim; a kaj signalizirate?

— Javljem generalnemu štabu vaš prihod.

— Kak je vaš signal?

— Tri črke.

— Katere?

— B. B. L.

— Kaj pomenijo?

Vojak je zardel in nekaj zajecljal.

— No, le povejte, — je silil vanj general.

— Big Bull's loose! (Veliki bik se je odtrgal).

General se je nasmehnil, vzel zastavo vojaku iz rok ter signaliziral sam: Velik bik vas pozdravlja in najavlja svoj prihod. Potem se je vojaku zahvalil, stopil v avto in nadaljeval vožnjo.

Le malo je tako srečnih ljudi, da lahko žive od samih obresti. Mnogo je pa takih, ki so si pomagali k udobnejšemu življenju z dohodki svojih prihrankov.

Tudi Vam se nudi taka prilika. Naložite prihranke varno pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

po

4%

Obresti vam prično teči že od prvega julija naprej.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Peter Zgaga

Newyorško časopisje poroča, da je bilo na Ellis Islandu pridržanih nekaj nad šestdeset Jugoslovanov, ki so se hoteli udeležiti Evharističnega kongresa v Chicagu.

Oblasti nočejo povedati, zakaj jih niso spustili v deželo. V Glasu Naroda je bilo že parkrat omenjeno, s kakšnimi nameni so hoteli nekateri naši ljudje priti na Evharistični kongres.

*

Leta 1849 so vreli ljudje v Californijo. Sedaj vro v Florido. V Californiji je bilo zlato, v Floridi so dragocena zemljišča. Zgodovina se ponavlja v enem in drugem oziru. Izmed tistih, ki so šli pred petinsedemdesetimi leti v Californijo, je malokdo zabogatel. Tudi tisti, ki gredo sedaj v Florido, ne bodo čez noč milijonarji.

*

Pilsudski noče biti predsednik poljske republike.

Pred par leti si je dal življenje zavarovati za precejšnjo svoto denarja.

Ko se je hotel povzpeti na krmilo Poljske, mu je rekla zavarovalna družba "Stop". Stališče, ki ga zavzemajo evropski predsedniki, je precej rizkantno.

*

Ko je bil švedski prestolonaslednik v New Yorku se je enkrat vozil v podulični železnici. Rekel je, da je taka vožnja jako prijetna.

Parkrat naj bi se vozil zjutraj in zvečer in nikomur naj bi ne povedal, da je švedski prestolonaslednik, pa bi bilo njegovo mnenje o prijetni vožnji povsem različno.

*

O mrtvih je treba lepo govoriti. Kdor ne more o njih lepo govoriti, naj rajši molči. Toda kako naj se govori o tistih, ki so mrtvi, pa ne vedo, da so.

*

Pred kratkim so ameriški banditi ujeli dva Amerikanca.

Po par dneh so ju izpustili.

V Mehiki so se začele uveljavljati ameriške metode. Le da je v Mehiki narobe.

V Mehiki izpuščajo banditi Amerikance, v Ameriki pa Amerikanci bandite.

*

V listih čitam naslednji naslov: "Irci bi radi ameriški denar".

Oh, ne samo Irci. Še marsikdo drugi. Naprimer jaz in ti, dragi rojak.

*

Francoskim vinogradnikom ne ugaja ameriška prohibicija.

Se marsikateremu drugemu ne ugaja. Na primer meni in tebi, dragi rojak.

*

Francija ima veliko težavo s svojimi ministri in ministrstvi. Ministrstva se pojavljajo in izginjajo. V zadnjih dveh letih jih je padlo devet.

Zmaga je le postranski produkt vojne. Njen glavni produkt je neustaljenost in splošno nezadovoljstvo.

Čudno, da ne pokličejo Clemenceau-a na pomoč. Možak je strašno zagrizen. Zagrizenost je včasih Franciji že vsaj začasno koristila.

*

Ko je izbruhnila v Angliji premogarska stavka, so začeli ruski delavci pošiljati štrajkarjem denarne podpore.

V kratkem času je bilo doposlanih na stotisoče dolarjev. Angleška vlada je pa to prepovedala, češ, da skuša ruska sovjetska vlada s temi podporami podpihovati angleško revolucijonarno gibanje.

Edinole, če je denar štrajkarjem namenjen, ga angleška vlada zavrača, češ, da je boljševiški.

Na drugi strani pa hoče po vsej sili iztirjati od boljševikov svote, za katere se je bivša ruska carska vlada v Angliji zapufala.

"Postumia"

Beležke z izleta Počitniškega Saveza v Postojno.

Vlak je privozil na postajo.

Vse je rinilo k oknom. Zakaj ukazano je bilo, da ne smemo izstopiti, dokler ne dobimo dovoljenja od Lahov.

Visoko gori s pročelja starega kolodvorskega poslopja nas je izzivalno pozdravil samolaški napis: "Postumia-Grotta". Spodaj na zidu pa so druga poleg druge visele slike Mussolinija in Vittoria Emanuela in posnetki laških kopališč. Kdo bi se še drznil dvomiti, da Postojna ni laška po vnanjosti in jedru?

Ob tiru je korakala straža karabinjerjev. V fraku in napoleonskih klobukih in v belih pletenih rokavicah, ki so si jih hiteli natikati, ko so zagledali prihajajoči vlak. Samozavestno in odvažno so umerjali svoj korak in od časa do časa so službeno hladno pogledovali gor k oknom kupejev, odkoder so jih radovedno motrile oči, nevajene tolike parade pri orožniških uniformah.

Po polurnem čakanju je vodstvo ekspedicije dobilo dovoljenje za izstop. Nestrpna množica izletnikov se je vsula na peron in zdefilirala mimo karabinjerjev proti izhodu. Pritajeno so odmevali koraki Jugoslovanov od zemlje, ki ni več v mejah Jugoslavije. Kakor mora je legla na duhove pomembna zapoved karabinjerjeva: Pazite nanje! Molče smo se spogledali. Tak je pozdrav fašistovske Italije tujcem, ki prihajajo v posete. . .

Dnevni red je bil strogo določen vnaprej. Prvo je jama, vse drugo je postranskega pomena in pride v poštev šele, če ostane kaj prilike. Taka je bila zapoved, ki jo je narekoval pičlo odmerjeni čas. Torej naprej!

Lepa je bila drevoredna pot v jasnem nedeljskem jutru. Povorka se je raztrgala v skupine; tu pa tam so se ji pridružile domačinke. Medpotoma smo srečavali malo ljudi, slovenske besede nismo čuli. Za nami so neprestano tulili avtomobili, ki so dovažali k jami. Tupatam so b poti počivali kolesarji, zagoreli sportniki z laškega juga. Čimbolj smo se bližali cilju, tem živahnejša je postajala cesta; grupe črnosraječnih fašistov, ki so sprva pojavljale sporadično, so se proti jami vedno bolj zgoščale. Tudi žensk je bilo med njimi, v hlačah in globoko na čelo potisnjenih klobukih, da si izpod njih jedva zaslutil obris naličenih lic in profil črno pobarvanih trepalnic. . .

Pol desete je bilo, ko smo dospeli pred jamo. Visoka zamrežena vrata zaprta. Gori na skali italijanska trikolora, ob vhodu v kamen vklesani emblemi fašistovskega imperija: liktorski sveženj s sekirico. Napisi, navodila, svarila v laškem, nemškem, francoskem, češkem jeziku, ponekod še drobni ostanki slovenske besede. Od nekdanje Postojne je ostal le spomin, trpek, pekoč spomin, vse ostalo je ugrabila pohlepna roka zavojevalcev.

Ura je deset, pol enajste, enajst — vrata so še vedno zaprta. Povedo nam, da se je pokvaril dinamo. Čudno, baš danes. Stari vodniki — Slovenci — ne pomnijo, da bi že kdaj odpovedala elektrika. Vendar se nihče ne razburja, na glas vsaj ne. Fašisti, povečini menda tujci, so mirni in se ne menijo za nas. Kupujejo razglednice, se podpisujejo v knjigo, fotografirajo drug drugega. Naenkrat se začuje petje: fašistovska himna. Neubrano, kričavo, enoglasno petje, oči se jim iskre, obrazi pačijo. Giovinezza, primavera di bellezza. . . .

Poldvanajste. . . Elektrika trmoglavo stavka. Nestrpnost si jame dajati duška. Previdno, potihoma. Manj potrpežljivi se odpravljajo na odhod, drugi nemoteno pisarijo domov, tretji posedajo pred pivnico, dekleta flirtajo in se smejejo duhovitim poazkam kavalirjev. Tu in tam se zbirajo gruče pred kodaki.

Ura je dvanajst, treba bo misliti na kosilo in povratek, a jama je še vedno zaprta. Kaj je res nemogoče v dobrih dveh urah popraviti defekt na dinamu? Čudno, čudno. . . Čudno nabolj, da se to fašistom ne zdi čudno. . . Mirni so kakor ves čas. Za nas se ne brigajo, razvnamejo se le, kadar zapojejo. O Mussoliniju condottieru in camici neri in o giovinezzi, pomladi lepote. . .

Končno, pol ene, elektrika funkcionira. Menda ji štrajk ni uspel in si je premislila. . .Bil je čas. Še malo, pa bi zmagala.

Postojnska jama, zakaj si se nam izneverila? Zakaj si, ti lepa in veličastna, pustila, da so te nam vzeli? Da so oskrunili tvojo lepoto, okrnili tvoje v dolgih tisočletjih nakapane stalagmite in stalagtite in okrasili ž njimi svoje galerije in muzeje? Da so te oropali slovenske besede in ti vklesali tuja imena, tuja tebi in nam? Zakaj?

Dve je bila ura, ko smo zopet zagledali solnce. Treba je bilo hiteti, ob četrt na štiri odhaja vlak. n pot je še dolga.

Malo pred mestom smo srečali vojaka na konju, ki se je vračal k svojim tovarišem, temnopoltim južnjakom, posedajočim leno ob poti. Dejal jim je, da je šel tujce nadzirat, ki se vračajo iz jame. Njegov posel je bil lahek.

Po obedu nismo utegnili niti toliko, da si ogledamo mesto. — Morali smo naravnost na kolodvor. Ali je bila taka želja Italijanov? Izpolnila se jim je. Elektrika jim je ustregla natančno, bogme na minuto. . .

(Qu. v "Jutru".)

UMOR IZ USMILJENJA

V zadnjem času se pojavljajo nove vrste kriminalnih dejanj, takozvani umori iz usmiljenja. Ta vrsta zločinov je zanimiva radi tega, ker se končujejo pred sodišči navadno z oprostilnimi razsodbami. Sicer pa umori iz usmiljenja niso iznajdba najnovejšega časa, ker so se tudi v prejšnjih časih našli ljudje, ki so na primer v bojnem metežu pognali prijatelju, tovarišu ali tudi nasprotniku kroglo v srce ali sence, da ga rešijo nadaljnega trpljenja. Vsem bo še v spominu proces, ki se je vršil lani v Parizu, kjer se je varšavska igralka Uminska zagovarjala, ker je iz usmiljenja ustrelila svojega neozdravljivo bolnega zaročenca. Uminska je bila pred pariško poroto oproščena.

Skoro enak primer umora iz sočutja in usmiljenja se je te dni dogodil v Krakovu. 21letna absolventinja konservatorija v Krakovu, Vanda Ahet, je bila internirana v umobolnici v Kulparkovu. Ker se je pritožila, da ne ravnajo ž njo lepo, so jo starši vzeli domov. Komaj je prestopila prag rodne hiše pa je začela divjati in razsajati. Živčni napad je trajal celo noč. Prihodnje jutro je rodbina sklenila, da prepelje Vando nazaj v bolnico. Mati se je odpeljala v umobolnico, da izpostavi njen zopetni sprejem. Nesrečno dekle je medtem besnelo še hujše ter pobilo vse, kar ji je prišlo pod roko. To divjanje sestre je tako vplivalo na njenega brata Jurija, 24letnega slušatelja tehniške visoke šole, da je pograbil revolver in ustrelil na nesrečno sestro, da jo reši trpljenja. Ko se je vrnila mati domov, so ji povedali, da se je njena hčerka usmrtila. Brat pa se je sam prijavil policiji.

Smrtna obsodba v Splitu.

Pred poroto v Splitu je sedel na zatožni klopi seljak Ante Gospodnetič, ki je meseca januarja umoril svojo ženo. Gospodnetič je bil obsojen na smrt.

Takojšnji čokoladno mlečni mešanec doma!

Če priteče otrok ves vroč in žejen, ni nič boljšega kot je hladilen, redilen mlečni mešanec. Napravite ga v eni minuti z Wilbur Instant Cocoa Cubes. Vprašajte svojega grocerja.

ZAKLETEV ESKIMOV

Za časa svoje pete ekspedicije, ki je trajala štiri leta, je prispel danski raziskovalec polarnih krajev Knud Rasmussen pozimi na kanadsko balo blizu izliva reke Copermine. Vreme je bilo tako lepo, da je upal doseči Alasko brez posebnih ovir. Naenkrat pa se je nebo poblačilo in nastal je strašen vihar. Rasmussen se je hotel s svojimi spremljevalci skriti v bližnji snežni zamet, da se izogne nevarnemu snežnemu metežu. Naenkrat so pa njegovi psi zavohali v bližini ljudi in tekli na vso moč proti reki. Kmalu je bila vsa ekspedicija v majhni naselbini, obstoječi iz ducata snežnih kolib. Vihar je dijvjal vedno bolj in bati se je bilo najhujšega. Iz kolib so stopili Eskimi in pomagali prišlecem iz sneženih kep postaviti lastno zavetišče. Vihar je ta čas tako divjal, da so se vsi psi v strahu razbežali. Eskimi se pa za vihar niso zmenili. Pustili so belega moža in njegove tovariše v zavetišču ter jim ponudili meso morskega psa.

Vihar je divjal brez prestanka štiri dni in štiri noči. V majhni snežni naselbini je začel trkati na vrata glad. Četrto noč je prišel v Rasmussenovo zavetišče mož po imenu Kiginna in pozval tujce, naj jim priskočijo na pomoč pri zaklinjanju viharja. Zunaj je divjal tak snežni metež, da so se morali po trije in trije držati skupaj da bi jih vihar ne vrgel na nakopičeni led, odkoder bi ne bilo rešitve. Pol milje dolga pot je trajala celo uro. Končno so prispeli do Kiginnove kolibe, kjer je bilo že polno Eskimov, ki so prišli zaklinjat vihar. V veži so čepeli psi. Goste so odvedli Eskimi v nekako sobo, kjer je gorela luč. Najprej so jih pogostili, da bi pri zaklinjanju ne omagali.

Vihar je zaklinjal mlad mož po imenu Horgang, ki je imel mnogo pomočnikov. To so bile duše njegovih prednikov. Ženske so obkolile Horganga in vzklikale: — Lahko storiš to in prepričane smo, da storiš, ker si dovolj močan. — Horgang je pa odgovoril: — Težko je govoriti resnico. Nevarno je klicati mogočne duhove. — Toda ženske se niso dale motiti. Naenkrat so se Horgangove oči čudno zasvetile in mož je omedlel. Na nepojmljiv način se je hipnotiziral. Takoj nato so se začeli ostali Eskimi s hipnotiziranim poglavarjem pogovarjati. Mož je odgovoril da so se mu prikazali duhovi in da vprašujejo, je li so vse rodbine prisotne in da li ni med njimi tujcev. V imenu zbora je odgovarjal mož po imenu Kajka. Ta je duhovom odgovoril, da so navzoči možje, ki so prišli od vzhoda. Končno je Hornang izjavil, da govori z ljudmi katerih grobovi so še sveži.

Zunaj pa je divjal vihar in Eskimi so prosili duhove, naj požene elementarne sile v telo enega izmed zborovalcev. Naenkrat je Horgang izjavil, da se je vihar že vtelesil, in sicer v njem. Planil je na Kigiuna, in vnel se je boj na življenje in smrt. Po dolgem boju je Kigiun premagal in potolkel Horganga, tako da je ta obležal napol mrtev. Potem mu je stopil na prsa in začel zaklinjati duha Narsuka. Prosil ga je, naj se usmili dece in starčkov, ki jim grozi strašna smrt v snežnem metežu. Kmalu se je vihar polegel in Eskimi so izjavili, da bo drugi dan lepo vreme. Duh viharja je bil ukročen.

Sprejem kardinalov v Chicagu.

CHICAGO, Ill., 18. junija. — Semkaj je dospel kardinal Bonzano v spremstvu osmih nadaljnih kardinalov, nadškofov, škofov in monsignorjev. Potna družba ni bila le tam, kjer se je vlak ustavil, kot v Albany, Utica in Rochestru, temveč ob celi poti na razdaljo 960 milj pozdravljena od velikanskih ljudskih množic. Biti je moralo najmanj 500,000 ljudi, ki so prihiteli ob železniško progo in številni so prišli celo z oddaljenih farm, da pozdravijo visoke dostojanstvenike katoliške vere.

NEDOLŽNO DEKLE

Današnji pokvarjeni svet je v velikih dvomih glede nravstvenosti sodobnega ženskega naraščaja. Ženska zveza na Danskem je celo zahtevala od parlamenta, naj odpravi naslov "gospodična" in naj vsaka kratkokrilka dobi naslov "gospa", ker so današnje ženske itak zelo samostojne. Tem večje sočutje vzbuja radi tega resnično nedolžno dekle, ki je nedavno pogorelo pri berlinskem obrtnem sodišču.

Strojepiska je tožila delodajalca, ki jo je odslovil, ne da bi ji plačal predpisano odpravnino. — Gospodar je izjavil, da je gospodična zapustila službo koncem aprila, ne da bi prej odpovedala. To je bil vzrok, da je ni plačal. Gospodična pa je ob tej izjavi poškrlatela. Priznala pa je obenem, da je morala ostaviti službo na vrat na nos, ker je ravnatelj urada razžalil njeno dekliško čast.

Zgodilo pa se je tako-le: ravnatelj je pozval gospodično k sebi v sobo, da bi ji narekoval. Strojepiska je prišla in našla ravnatelja brez jopiča, z zavihanimi rokavi — 'in blossen Hemdaermeln' ter v samem telovniku. To ji je bilo dovolj, da je smatrala svojo dekliško čast za prizadeto. Takoj je odšla in se ni vrnila h gospodarju nikoli več.

Sodnik je vprašal: — Ali ni ravnatelj razžalil vaše poštenosti na kak drug način? — Tožiteljica je na to vprašanje široko odprla oči in dejala: — Mar je to, kar sem povedala, premalo? — In nesrečni ravnatelj je priznal svoj zločin v tem obsegu; ko je stopila strojepiska v sobo, je res sedel brez suknje, v telovniku in z zavihanimi rokavi. To pa zaradi tega, ker je bila v sobi strašna vročina. — Bilo je dvajset stopinj, gospod sodnik, jaz pa se vedno potim, — se je glasil zagovor. Glede ostalega je dejal, da je bil s strojepisko vedno zelo zadovoljen, da ji je plačal 250 mark mesečno, — plača ki jo dobi danes v Nemčiji malokatera ženska nastavljenka.

Berlinsko sodišče za obrtne zadeve je resna ustanova in je pretresalo zadevo dve debeli uri. — Sodniki so pregledali vse postave, ki se tičejo varstva nastavljencev in so sklenili, da čast gospodične ni bila niti omadeževana, niti razžaljena, ker se je ravnatelj slekel radi vročine in ne iz pohotnosti. To ni bil zadosten vzrok, da bi dama zapustila službo in imela še pravico do odpravnine.

Sinje dekliške oči so postale vlažne. Mlada tožiteljica je razburjena in ogorčena izjavila, da ni mislila, da sodišče tako podpira nesramnost delodajalcev in da se je nadejala več zaščite glede na čast in dostojanstvo mladega dekleta.

Po obravnavi so vsi odšli, eni veseli, drugi žalostni. Med slednjimi je bila strojepiska, ki je izgubila pravdo, ravnatelj pa je za slovo vzdihnil: — Če se ne bi jaz tako potil, potem, o moj Bog. . .

Vremenske katastrofe v Italiji.

Po gornji Italiji so divjali zopet močni nalivi ter povzročili nevarnost povodnji. Na hribih okoli Bengama leži sneg, ki je povzročil občuten padec temperature. Slabo vreme traja po vsej gornji Italiji dalje. Pri Tridentu so zopet nastale povodnji.

V Bologni je divjala silna nevihta. Padala je tudi debela toča, ki je uničila vse poljske pridelke. Nevihta je povzročila mnogo škode tudi na poslopjih, ker je vihar odnesel več streh.

V Piacenzi razsaja že več dni močan vihar. Na Monte Penice je zapadel sneg. Temperatura je zelo padla.

Zaradi neprestanega deževja je narastla pri Milanu reka Olona ter porušila nasip med Nervianom in Poglianom. Voda je preplavila bližnja polja ter odnesla vse poljske pridelke. V prizadete kraje so odposlali ženijske čete.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

POPLAVE V RUSIJI

Takozvano Povolžje v Rusiji je zadelo zadnja leta več težkih nesreč. Prebivalstvo teh krajev še ni pozabilo strašne lakote in že so prišle velike poplave, ki so uničile obširne komplekse žitnega polja in porušile mnogo poslopij. Sneg se je začel naglo tajati in tako je Volga močno narastla ter prestopila bregove. Poleg tega je neprestano lilo in v Povolžju je nastal praveati potop. Povodenj je napravila mnogo škode zlasti v Kazanu, Niž. Novgorodu, Samari in Saratovu. Katastrofalne so bile posledice povodnji v Kazanu, kjer take elementarne nesreče eše ne pomnijo. V valovih je našlo smrt več starčkov, ki so ostali do zadnjega trenotka v hišah, ker niso mogli verjeti, da bi zalila voda cele hiše. Vojaški oddelki so jim ponujali čolne, da bi se rešili, toda starejši ljudje se niso hoteli ločiti od svoje domače ropotije, češ, da bo povodnji kmalu konec. Tako so ostali v hišah in voda je spremenila ves okraj Kazana v vodno pokopališče.

Očividec strašne poplave v Kazanu opisuje nekatere podrobnosti in strašne prizore iz te katastrofe. Veliki potniški parnik — "Rahmaninov" je pluł s polno paro po poplavljenih ulicah Kazana. Zavozil je v stransko ulico, ki se konča z železniškim nasipom, tako da je moral kreniti nazaj. Končno je pristal v pristanišču. Iz pristanišča so se morali potniki voziti osem kilometrov daleč v mesto s čolni. Čolni so pluli med porušenimi hišami. Mnoge strehe so bile z debelimi vrvmi ali verigami privezane k telegrafskim drogom. Delavski okraj je bil podoben vodnemu pokopališču. Strehe so molele iz valov kot nagrobni spomeniki. Povsod so bile porušene brzojavne in telefonske zveze. V okraju ob Volgi je bilo pod vodo petsto hiš.

Škoda je seveda ogromna. Samo v Niže-celninskem okraju je voda odnesla 87 mostov in nad 72 mlinov. Reka Svijaga je preplavila 18 vasi tako, da so lahko vozili mimo celo parniki. Poplave so takoj izrabili razni sumljivi elementi, ki so napadali prebivalstvo in ropali po zapuščenih hišah. Po Volgi so se vozili pijani tatovi in veselo prepevali, kakor da se ni nič zgodilo. Oblasti so morale reševati ogroženo prebivalstvo in loviti zločince, ki jim je bila nesreča bližnjega dobrodošla, da obogate.

O ŽENSKAH IN LJUBEZNI

Sv. pismo nam ne pove, da je bila Eva lepa, pač pa pravi, da je bil Adam navdušen, ko jo je zagledal. Ženski vpliv na Adama se je pričel v trenutku, ko je Bog Evo ustvaril. Ta vpliv se je nadaljeval tudi potem, ko sta prva človeka grešila, zakaj Bog je pustil ženski lepoto in privlačnost, Bog je ustvaril žensko za moško srce in moško srce za žensko.

Kadar je hodila najznamenitejša grška hetera Frina po atenskih ulicah, so vsi mimoidoči občudovali njeno lepoto. Kadar se je kopala, so jo primerjali z Afrodito, ki se dviga iz vode. Opel in Praksitel sta študirala njene poteze in kretnje, da jih naslikata na platnu in otelesita v marnorju. Največjo slavo je dosegla Frina takrat, ko se je udala znamenitemu govorniku Hipereidu in kiparju Praksitelu. Hipereid je tako ljubil to žensko, da je nastopil v njeno obrambo na javni obravnavi, kjer so jo hoteli obsoditi zaradi krivoverstva. Zagovarjal jo je pred atensko poroto in vporabil ves svoj govorniški talent, da jo reši. Ko pa vse njegovo prizadevanje ni pomagalo, je z drzno roko odgrnil njene divne grudi. In presenečeni sodniki si hetere niso upali obsoditi. Tako je zmagala ženska lepota celo pred poroto.

Druga grška kurtizanka Aspazija je bila tako lepa, da je očarala najodličnejše Grke, kakor Perikla, Sokrata, Damona itd. Perikla je ujela v svoje mreže, tako da je na stara leta zapustil svojo ženo in se poročil ž njo. V svojem domu je zbirala Aspazija odlično družbo državnikov, filozofov, pesnikov in umetnikov.

Tudi srednji vek pozna ženske, ki so imele neomejen vpliv na znamenite moške. Tako je slovita Formarina očarala slikarja Rafaela, Vittoria Colonna kiparja, arhitekta in slikarja Michel Beatrice Danteja, namreč "plamen, ki požira obenem pa sveti kot solnce in poganja v cvetje vse rastlinstvo".

Vse, kar je organizirano in kar živi, je podvrženo ljubezni. Ljubezen je čista in sveta. Ljudje se ne morejo otresti erotičnega čustva, ker se z njim rode in umirajo. To čustvo je vsemogočno in večno. Moški in ženske žrtvujejo ljubezni tretjino svojega življenja in dela.

PARIŽANKE

Tujec, ki pride prvič v Pariz, lahko opazi, da je francoska prestolica mesto žensk. Vse, kar se v Parizu dogaja, pa naj gre za umetnost, gledališče, trgovino, kavarne in restavracije, hotele plesne dvorane itd., se dela tako, kakor da bi moralo priti pred ženski tribunal. Glavna stvar je, da ženske niso prikrajšane. In res se zdi, da žive Parižanke zelo dobro. Vsaj ne pritožujejo se ne. Pariz si na vse načine prizadeva, da bi bile ženske srečne. Francozi so namreč mnenja, da je ženska lepa le takrat, kadar je srečna.

Seveda je Pariz v tem smislu žensko mesto še posebno v maju, čeprav je maj tako hladen in deževen, kakor je bil letos. Nekateri moški mislijo, da je lepota Parižank zelo problematična, toda to je samo šovinizem. Glavna skrb moderne Parižanke je njena zunanjost. Tujcu, ki opazuje njeno življenje, se zdi, da druge družabne dolžnosti sploh nima. Samo da so lepe, pa je vse dobro.

Parižanke seveda niso vse tako lepe, da bi lahko sedele na svojih naravnih lavorikah in čakale, kdaj se potrudijo ameriški milijonarji in jih rešijo samskega stanu. — Nasprotno, vse pariške lepotice so zelo agilne in podjetne. Pariz bi ne bil to, kar je, če bi ne imel žensk, ki slove po vsem svetu. — Zato jih pa tudi favorizira in skrbi, da napravijo vsaj na tujce čim boljši vtis, če že v resnici niso tako lepe, da bi prekašale nežni spol drugih narodov. Lepota Parižank je bolj zunanja, umetna, nekak produkt industrije in umetnosti. Velik del pariškega poslovnega sveta se bavi z olepšavo žensk. Vse, kar izdelajo modni saloni najlepšega, mora ostati vsaj nekaj časa v Parizu, da bi se mogle Parižanke pokazati tujcem v vsem sijaju svoje umetne lepote. Mnogo pomaga Parižankam tudi spretnost v občevanju z moškimi, prirojena finesa in družabna omika, vendar bi jim pa to ne zadostovalo, če bi ne imele za seboj vsega pariškega poslovnega sveta, ki se peča z ženskim lepotičjem.

GOSPA IN GOSPODIČNA

Na Danskem imajo burne čase. Ni sicer poplav in tudi ne vojske, zato pa vodijo sufragetke veliko borbo za in proti naslovu gospe. Ena stran zagovarja dosedanje stališče, to se pravi, omoženi ženi naj se pravi gospa, neomoženi pa gospodična, četudi ma 70 let. Nasprotni tabor pa ni tega mnenja. Pravi, da ni lepo imenovati starejšo damo gospodično in da sprav lja tak običaj dame često v neprijetne položaje. Zlasti v sedanjih časih, ko vlada velika hudomušnost in ironično omalovaževanje vsega, kar je resno, bi lahko nepopravljivi lažikavalirji smatrali starejšo damo, ki se predstavi z gospodično, kot neizkušeno, zabito, zakrnjeno ali naivno gosko, kar pa ne gre in tudi ni res. Po mnenju tega drugega tabora je zelo težavno in riskantno, prenašati moderna vprašanja zakonskega in izvenzakonskega življenja in občevanja v naslove! Zaradi tega predlagajo ekstremne zagovornice, naj se splošno vpelje enoten naziv in naslov gospa. Na vsak način je treba odpraviti neumnost 70letnih gospdičen!

Kako huda je borba za to vprašanje na Danskem, izhaja tudi iz tega, da je danska vlada imenovala posebno komisijo, ki študira to vprašanje in ki naj dožene končno vse strani v zadovoljivo rešitev. V vladni komisiji so zastopane vse javne organizacije in seveda tudi šolniki. Komisija je že začela s svojimi konferencami.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava 'Glas Naroda'.

DRUGO SKUPNO POTOVANJE V ITALIJO in JUGOSLAVIJO preko TRSTA

s parnikom **PRESIDENTE WILSON**

dne 6. JULIJA, 1926.

Parnik je bil popolnoma prenovljen in je sedaj kurjen z oljem ter ima 4 razrede: PRVI, DRUGI, POSEBNI in TRETJI RAZRED. VOZNI list III. razreda stane do Trsta $95.00, za tja in nazaj pa $152.00. Vozni list za takozvani "POSEBNI" razred stane do Trsta $120.00, za tja in nazaj pa $214.00. Vozni list za II. razred stane do Trsta $135.00, za tja in nazaj pa $243.00. Vojni davek $5.00 je prišteti pri vseh cenah. Otroci so v III. razredu do 1. leta prosti, od 1. do 5. let plačajo četrtino; od 5. do 10. leta plačajo polovico.

Potnike bo spremljal naš uradnik skozi do Ljubljane, pazil na priljago in gledal, da bodo potniki brezskrbno in zadovoljno potovali.

Kdor je namenjen potovati, naj se čimpreje prigiasi ter piše za pojasnila na:

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane $3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

47 (Nadaljevanje.)

— Pred vsem mene, papa, to vem, — je rekla trpko.

Ves preplašen se je ozrl vanjo, ker je očividno pozabil, da govori s svojo hčerko. Skrivnostni občutek ga je zopet držal v svojih krempljih.

— Kako moreš govoriti tako, — je rekel konečno nekoliko jezno. — Prav kot da bi prikrajšal tebe, če ljubim svojo ženo iz polnega srca! Ti si moja hči in že v Bibliji se glasi: — Hči bo zapustila očeta in mater in dolgo sem že pripravljen nato, da te izgubim.

— To pa dolgo traja, — je odgovorila v poskusu, da se šali, a s trpkostjo v svoji duši. — Ubogi papa, da moraš imeti tako trmoglavo hčerko!

Državni svetnik ji je dal roko.

— Hilda, dete moje, star mož sem in dosti sem že videl na svetu. Svetujem pa ti eno: poroči se z možem, katerega ljubiš iskreno. Življenje ti lahko vzame vse, a ljubezni ti ne more iztrgati iz srca. Z njo se vse pretrpi in prenese.

Hilda je skočila na noge ter se vrgla pred svojim očetom na kolena. Poljubila mu je roko ter pričela jokati.

— Dragi papa, — je mrmrala, komaj razumljivo.

Sklonil se je navzdol k njej ter ji pogladil temno glavico.

— Tako ljubim jaz svojo ženo, — je rekel čisto tiho, skoro proseče, — ne morem drugače. Moraš mi oprostiti, Hilda.

— Emil, — zadonel je iz druge sobe ostri glas Georgine. — Emil, zopet se dobro počutim. Pridi in delaj mi družbino za eno uro.

Odšel je, ne da bi se še enkrat ozrl na svojo hčer. Hilda pa je vstrajala na svojem mestu ter si prisegla, da bo čuvajka ljubezni očeta, v kolikor bo to mogoče.

Eno in dvajseto poglavje.

Šele po preteku par tednov je prišel Ter.Velps k zavesti in prvo bitje, katero je videl, sklonjeno nad njim, je bila Vera. Z izrazom najbolj nežne ljubezni v vsaki potezi se mu je nasmehnila ter mu pogladila lase.

— I ti, — je rekel komaj slišno. Komaj je mogel najti celo moči za ti dve besedi, kajti izguba krvi ga je preveč ostablila. Omahnila je poleg postelje na kolena.

— Moj edino ljubljeni, — ozdravel boš, — imam te zopet, — mu je šepetala v uho. — Kako srečna sem!

Ni se mogel še jasno spominjati tega, kar se je pripetilo, in kot v sanjah je čutil, da mu je njena bližina neizmerno dobro dela. Skušal je dvigniti roko, da prime njeno, a tega ni mogel storiti, kajti roka je ostala brez moči na blazini. Vera pa je zapazila poskus in s svojimi gorkimi prsti je oklenila ubogo shujšano roko.

— Kako dobra si, —ji je zašepetal v uho.

— Dobro, — je ponovila besedo skoro očitaje. — Dobra, ko sem imela vse te dni in oči le eno misel: — Ali mi bo ostal? Ne morem več živeti brez tebe, Henrik.

Medtem ko mu je stregla, je odložila svojo težko žalno obleko ter se oblekla v lahko, belo hišno obleko, v kateri je izgledala vedno kot vestalka.

Njegov pogled je padel na njeno obleko in blesk veselja se je pojavil na njenem obrazu. Ona je razumela njegove misli ter nekoliko zardela.

— Henrik, — je rekla, zroča navzdol k njemu, — nisem mogla primesti znamenja žalovanja za nekega drugega k tvoji bolniški postelji, ker se tresem le še zate, edinole zate.

Njen glas se je nekoliko tresel ob spominu na prestane strahove.

Zadaj je zašumela portijera, vodeča v sosednjo sobo. Vera se je ozda in na pragu je stala Georgina, z lornjeto na očeh in porogljivim smehljajem krog ustnic.

— Obžalujem, da motim, a hotela sem na vsak način videti, kako vam gre, Ter Velps in tudi tebi, Vera. — Zdi se mi, da si postala dobra bolniška strežnica in da smatraš to za svoj poklic.

Stopila je bližje ter ponudila Ter Velpsu roko. Radi velike slabosti je ni mogel sprejeti Le nekoliko je pokimal ter poskusil nasmehniti se.

— Vidiš, — je rekla Vera, — kako slab je še. Tvoj obisk ga razburja. Pridi ven.

V svojem srcu je bila strašno ogorčena, da je gospodinja spustila noter ravno Georgino. Še enkrat se je sklonila preko bolnika.

— Ne pusti me samega, — ne zapusti me, — je prosil vznemirjen.

— Kmalu bom zopet tukaj, — ga je pomirila.

Odšla je z Georgino ven, skozi stanovanje Ter Velpsa v salon gospodinje, koje vrata je zaprla. Georgina je sedla na rdečo zofo, prekrižala nogi ter zrla vprašaje na svojo sorodnico, a Vera je ostala nema.

— No, — je vprašala Georgina po kratkem odmoru.

— Upam, da je sedaj vsa nevarnost odstranjena, — je rekla gospa Kondrik z blestečimi očmi, cepra vse je poznalo na obrazu prestani napor. — To je bil težak, mukepoln čas za mene.

— Povej mi, kaj na svetu te je moglo napotiti, da si prevzela to ulogo Samaritana pri Ter Velpsu, Vera, kajti pošteno rečeno, naravnost neokusno je obešati svojo strast na veliki zvon. Celo mesto govori o tem.

Vera je zardela in po besedah Georgine jo je pričelo mučiti, da so izročeni vsakemu opravljivemu jeziku njeni najbolj sveti občutki. Razumela pa je, da sedaj ne sme molčati in da mora vse priznati.

— Motiš se, — je rekla mirno, — o strasti ne more biti nobenega govora. Jaz ljubim Henrika ter vidim v njem svojega bodočega moža. Raditega smatram tudi za svojo dolžnost, da ostanem pri njegovi bolniški postelji.

— In on? — je vprašala Georgina, ki je namenoma ločila one besedi.

Kot da je ne razume, je zrla Vera nanjo. — Seveda sem sporazumljena s Henrikom in čakati hočeva le konca žalnega leta. Nato naju ne ovira nobena stvar.

— Ali boš zelo srečna ž njim?

— Zelo.

Stala je ter zrla v tla, in na njenem obrazu se je zrcalila velika sreča.

Georgina jo je pogledala ter se zasmejala.

— Vera, ti si nekaj posebnega. Pogosto se mi zdiš kot velik otrok. Ali meniš, da bo ta ljubezen večno trajala? Pri tebi mogoče, a pri njem gotovo ne. Vsakemu metniku, ki mora ustvarjati s fantazijo, z vedno nanovo razburkanimi čuti, mora postati vsaka postavna vez po preteku časa dolgočasna in tudi ti, ne zameri mi, ne boš nikdar posebno prijetna žena. Seveda bogata si in ljudje kot Ter Velps ponavadi tega ne podcenjujejo. Vsled tega je mogoče, da te vzame, vendar pa dvomim, da boš napravila s tem posebno srečo.

Vera se je ozrla v svojo sorodnico z jeznimi očmi.

— Vsaka beseda, katero izgovoriš, žali Henrika in indirektno tudi mene, — je rekla ter se s silo pomirila. — Nočem se pa jeziti rarditega, ker ne poznaš njega in tudi mene ne.

— Poznam pa svet, — jo je prekinila Georgina, — in v tem imam prednost pred teboj, Vera. Ti praviš sama, da hočeš čakati konca žalnega leta. Zakaj torej ta mučna senzacija, s tvojim strežnjem Vsaka diakonistinja bi storila isto.

— Jaz pa bi skoprnela od strahu in skrbi, — je vzkliknila Vera. — Ali moreš pojmiti, kakšne ure in dneve bi morala preživeti v svoji samotni hiši? In zakaj? Le da ne dam svetu, za katerega se ne brigam, prilike in povoda, da se mi čudi. Naravnost smešno bi bilo dati družbi toliko moči nad menoj. Moja družabnica in jaz sva skrbeli za na smrt bolnega in rada bi videla onega, ki more videti v tem kaj napačnega

— Princ Filip! — je rekla Georgina.

— Princ Filip! Vera je ponovila ime nekoliko zaničljivo. — Ne zameri mi draga, a ta je najmanj merodajen za mene.

— Najbrž raditega, ker domnevaš, da ga muči ljubosumnost radi tebe, — je menila Georgina porogljivo. — O Vera, moški imajo v takir stvareh dober spomin, posebno če je prizadeta njih nečimurnost. V tej točki pa ima popolnoma prav in razventega pozna Ter Velpsa mogoče boljše kot jaz ali ti.

Vera je vstala ter se ozrla trdno v Georgino.

— Mogoče je, da misliš dobro, Georgina, tega ne vem. Marsikatera tvoja beseda pa bi me lahko žalila, če bi bila drugačna ženska. Midve se ne moreva razumeti, to je najina usoda ter bo vedno ostala. Raditega te prosim, da me pustiš iti svojo pot. Kam vodi ta pot, to je izključno le moja stvar. V celem svojem življenju nisem storila ničesar, česar bi se morala sramovati, tudi če drugi ne razumejo mojega postopanja. To povej vsem onim, ki karajo moje obnašanje in sedaj z Bogom, moram k bolniku.

Gospa Herskot je tudi skočila na noge.

(Dalje prihodnjič.)

Maksim Gorki:

Orlov in njegova žena.

(Nadaljevanje.)

V.

Že prvi dan svoje službe sta imela Orlova prav mnogo opravka. Tistega dne so prinesli silno mnogo bolnikov v barako, in obema novincema, ki sta bila vojena na počasni tempo svojega življenja, je bilo sredi tega urnega početja, katero sta zašla, jako tesno pri srcu. V svoji nerodnosti nista takoj razumela danih ukazov in bila sta vendar bolj drugim v napotje kot pa v pomoč. Grigorij je čutil več kot enkrat, da zasluži za svojo nerodnost pravzaprav oster ukor. A v njegovo začudenje ni bilo najti nikogar, ki bi mu bil kaj očital.

Eden izmed zdravnikov, visokorasel mož s črnimi brkami, velikim orlovim nosom in očitno bradavico nad desnim očesom, je ukazal Grigoriju, da pomaga spraviti nekega bolnika v kopel. Novi stražnik je prijel bolnika tako močno in nerodno pod pazduho, da je zakričal in nagrbančil čelo.

"Čuj, dragi moj, glej, da mi ga ne polomiš", je dejal doktor strogo. "Priti mora cel v kopalnico..."

Po teh besedah je postal Orlov zmeden; bolnik pa, dolg, suh mladenič, se je prisiljeno nasmehljal in rekel s hripavim glasom:

"Ne razume se še na to... je še novinec."

Nadzornik, star gospod s koničasto sivo brado in velikimi, svetlimi očmi, je poučil Orlova in njegovo ženo pri njiju vstopu v barako, kako morata ravnati z bolniki, in kaj jima je storiti v tem ali onem slučaju. Ob sklepu svojega poduka ju je vprašal, če sta se prejšnji dan kopala, in nato jima je priskrbel bele predpasnike. V glasu tega starega gospoda je bilo nekaj prijetnega, srčnega, in Orlovima je jako ugajal. V teku pol ure pa sta pri burnem šumu v baraki pozabila že vse njegove nauke.

Ljudje v belih oblekah so frčali mimo njiju, ukazi, ki so jih sprejemali strežaji kar mimogrede, so jima doneli na uho, bolniki so stokali, jokali in vzdihovali, voda je brizgala šumeč in kipeč iz rok, in ta zmešnjava različnih glasov je pretresala zrak, ki je bil od raznih ostrih dišav tako nasičen, da se je zdelo, kot bi dišala vsaka zdravnikova beseda, vsak bolnikov vzdihljaj po njih.

Spočetka se je zdelo Orlovu vse to kakor divji kaos, v katerem se ne bo nikdar spoznal, ki je uplival nanj, dušeče in moreče. A že v par urah je bil že popolnoma v oblasti tega silnega, energičnega početja! Napenjal je ušesa in občutil je iživo poželjenje pridružiti se redu tega početja, upajoč, da mu bo lažje in boljše pri duši, če se enkrat popolnoma potopi v tem vrtincu.

"Sublimata!" je zavpil glasno eden izmed zdravnikov.

"Še malo vroče vode tukaj v kopalnico!" je komandiral suh, majhen dijak z zateklimi, rudečimi očmi.

"Glej... Kako se pa pišete?"...

"Orlov..."

"Dobro!... Drgnite temu bolniku noge... Tako je prav, tako... Saj me takoj razumete... Tako-o ne premočno, sicer mu oddrgnete še kožo...

"Ah, truden sem!" je vskliknil drug, dolgolas in kozav dijak, podrinivši Orlova.

"Ravnokar so prinesli še enega bolnika!" je poročal nekdo.

"Orlov... pojdite... pomagajte ga prinesti!"...

Grigorij je z največjim veseljem izvršil povelje. Bil je popolnoma poten, šumelo mu je v ušesih in pred očmi mu je ležala megla. Včasih je izgubil popolnoma zavest samega sebe pod množico teh utisov, ki so se ga vsako minuto polaščali. Temni, zelenkasti kolobarji krog oči bolnikov, njih bledi obrazi, naprej štrleče kosti, opolzka, slabo dišeča koža, strašni krči napol živih teles — vse to mu je stiskalo srce in vzbujalo v njem slabost, ki se ji je komaj zoperstavljal.

Velikokrat je videl v koridorju barake le mimogrede svojo ženo, zdelo se mu je, da je postala v teh kratkih urah bolj suha, in njen bledi obraz je bil čudno vznemirjen.

"No, kako je?" jo je vprašal nekoč pri takem srečanju.

Odgovorila je le z nasmehom in takoj molče izginila.

Misel, ki nikakor ni odgovarjala običajnemu razmišljevanju Orlova, ga je naenkrat obšla: ali ni bilo pravzaprav popolnoma potrebno, da je potegnil tudi svojo ženo v ta pekel? Nalezla se bo in umrla... Ko jo je zopet srečal, ji je zaklical s strogim glasom:

"Le snažna bodi! Umivaj si prav često roke... Le pazi!"

"Čemu pa to?" je vprašala ter pokazala svoje male, bele zobe, in njene besede so donele kakor nevolja.

Njen odgovor ga je ujezil.

"Sedaj se norčuje na takem kraju; prenesramne so pač, te ženske!"

Toda časa ni bilo več, da bi ji kaj odvrnil; Matrona je ujela le še njegov očitajoči pogled in odhitela v ženski oddelek.

Grigorij pa je minuto pozneje že pomagal prenesti nekega znanega policista v mrtvašnico. Mrlič se je zibal na nosalih sem in tja ter zrl s svojimi široko odprtimi, steklenimi očmi izpod zmršenih trepalnic proti nebu. Grigorij ga je opazoval s skritim strahom. Še pred dvema dnevoma je videl policista v službi in ga mimogrede celo nahrulil — bila nista prijatelja. In sedaj vidi tega še pred kratkim tako močnega in postavnega človeka mrtvega pred seboj, popolnoma izpremenjenega in zvitega od krčev.

Orlov je čutil ves nesmisel tega kontrasta.

"Čemu pride človek na svet," si je mislil, "če ga ta ostudna bolezen lahko v štiriindvajsetih urah ugonobi?"

Zrl je na nosala in policist se mu je zasmilil. "Kaj bo sedaj s tremi otročički rajnkega? Lani je izgubil ženo — ubogi črvički bodo sedaj čisto zapuščeni..."

Občutil je resnično bolest pri tem razmišljevanju. Naenkrat se je začela desna roka mrtveca stegovati in zravnavati; in objednem so se zaprla do sedaj na pol odprta, na levo skremžena usta...

"Stoj!" je zavpil Orlov drugemu strežaju in postavil nosala na tla. "Saj je živ!" je zašepetal boječe.

Strežaj, s katerim sta nosila mrtveca, se je obrnil, pogledal pazljivo rajnega in rekel nato jezno Orlovu:

"Kaj pa blebečeš! Ali ne veš, da se pripravlja samo za krsto? Ali ne vidiš, kako ga je skrčilo?... Tako vendar ne more ležati v krsti! Naprej, vzdigni!"

"Toda glej vendar, saj se premika!" je ugovarjal Orlov, tresoč se od strahu.

"Le pogum! Poprimi, čudak... ali me ne razumeš? Saj ti pravim: samo preteguje se... Pri tem se mora vendar premikati! Ti si v resnici neizobražen človek, naravnost pregrešen... Živi! Kako se more pač o mrtvecu kaj tacega govoriti! Saj to je vstaja, brate!. Tukaj se vsi premikajo, naši mrtveci... Le molči o tem, to ti svetujem, ne zini nobenemu človeku besedice o tem, da se je premikal! Sicer pove Peter Pavlu, Pavel pove vsem drugim in mi dobimo rebelijon na glavo, ker smo jih, se bo reklo, živo pokopali! Prišlo bo ljudstvo in vse pokončalo... in ti dobiš tudi svoj del, razumeš?... Tu na levi ga bova odložila..."

Mirni glas Pronina — tako je bilo ime drugemu strežaju — in njegova lahna hoja sta imela za Orlova nekaj tolažljivega in pomirljivega v sebi.

"Le glavo pokoncu, brate! Se boš že še vsemu privadil! Tukaj se ne živi slabo... Hrana, postrežba in tako dalje — vse famozno! Umreti moramo slednjič vsi, saj to je ob sebi umevna stvar v življenju. Do tja pa, kakor sem rekel, glavo pokoncu!... Ali boš pil žganje?"

"No, tamkajle v kotu imam kapljico za vsak slučaj. Pojdi, spijva ga požirek!"

Šla sta v kot barake in se krepčala s kozarcem žganja. Potem je nakapljal. Pronin mednega olja na koščck sladkorja ter ga ponudil Orlovu.

"Vzemi, sicer izvohajo, da sva pila. Glede žganja so tukaj jako strogi. Pravijo, da je škodljivo."

"In ti — ali si se privadil temu življenju?" ga je vprašal Grigorij.

"To bi ne bilo slabo! Jaz sem bil eden izmed prvih tukaj. Na stotine jih je že umrlo pred mojimi očmi. Nekoliko nemirno se živi tukaj, a drugače ne slabo, če naj govorim resnico... Božje delo je to — tako nekako kot v vojski sanitetne kolone... Ali si že čul o saniteti in o usmiljenih sestrah? Videl sem jih v turški vojski —tudi pri Ardahanu in Karzu sem bil. To so ti resnično pogumni fantje; oni pa so hodili brez vsega sredi med ploho svinčenk, kot da se izprehajajo po zelenih vrtovih. In kateregakoli so našli, naj je bil naš ali Turčin — vse so prinesli obvezat, in okrog njih je kar žvižgalo ... šš... ši! Tju! Fit! Včasih je zadela takega reveža kroglja v vrat... parduž! in ležal je na tleh..."

Ta govor, v zvezi spožirkom žganja, ki ga je pil, je spravil Orlova v zaupno razpoloženje! — "Če sem rekel a, moram reči tudi b," se je tolažil ter drgnil nekemu bolniku noge.

Za njim je prosil nekdo s stokajočim glasom: "Dajte mi vode.. dajte mi piti... ljubi mo-oji!"

Zopet drugi je vpil s šklopotajočimi čeljustmi: "O... oh... hohoho... še toplejše!... Bolje je, gospod doktor! Kristus vam povrni! Še malo vroče vode!"

"Dajte vendar vino sem!" je vpil doktor Vaščenko.

(Dalje prihodnjič.)

Kretanje parnikov - Shipping News

23. junija:
Majestic, Cherbourg; Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

26. junija:
France, Havre; Belgenland, Cherbourg, Antwerp.

29. junija:
Resolute, Cherbourg, Hamburg, Thuringia, Hamburg; Bremen, Cherbourg, Bremen.

30. junija:
Mauretania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.

1. julija:
Homeric, Cherbourg; Luetzow, Bremen; Berlin, Cherbourg, Bremen.

3. julija:
Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Zeeland, Cherbourg, Antwerp.

6. julija:
PRESIDENTE WILSON, TRST: — SKUPNI IZLET.; Columbus, Cherbourg, Bremen.

7. julija:
Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.

8. julija:
Olympic, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.

10. julija:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg. Yorck, Bremen.

13. julija:
Relance, Cherbourg, Hamburg.

14. julija:
Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

17. julija:
Majestic, Cherbourg; France, Havre; Pennland, Cherbourg, Antwerp.

21. julija:
Mauretania, Cherbourg.

22. julija:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg.

24. julija:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Muenchen, Cherbourg, Bremen.

27. julija
Resolute, Cherbourg, Hamburg.

29. julija:
Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.

29. julija:
Westphalia, Hamburg.

31. julija:
Zeeland, Cherbourg, Antwerp; Bremen, Bremen.

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli štv. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Zastopniki "Glas Naroda"

Zastopniki kateri so pooblaščeni nabirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je:
Za eno leto $6.00; za pol leta $3.00; za štiri mesce $2.00; za četrt leta 1.50.
Naročnina za Evropo je $7. za eno leto.

California:
San Francisco, Jacob Lausin.

Colorado:
Pueblo, Peter Culig, John Germ, Fr. Janesh; Salida, Louis Costello; Walsenburg, M. J. Bayuk.

Indiana:
Indianapolis, Frank Zupančič.

Illinois:
Aurora, J. Verbich; Chicago, Joseph Blish; Cicero, J. Fabian; Joliet, Mary Bambich, J. Zaletel, John Kren, Jos. Hrovat; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Anton Kobal, Springfield, Matija Barborich; Waukegan, Frank Petkovšek.

Kansas:
Franklin in okolico, Anton Seljak.

Maryland:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec.

Michigan.
Detroit, Ant. Janezich.

Minnesota:
Chisholm, Frank Gouže; Ely, Jos J. Peshel; Eveleth, Louis Gouže; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Povše; Virginia, Frank Hrvatich.

Montana:
Klein, Gregor Zobec.

New York:
Gowanda, Karl Sternisha; Little Falls, Frank Masle.

Ohio:
Barberton, John Balant; Cleveland, Ant. Bobek, Louis Rudman, Ant. Šimčič, Math Slapnik; Girard, Ant. Nagode; Lorain, Louis Balant in J. Kumše; Niles, Frank Kogovšek; Youngstown, Anton Kikelj.

Pennsylvania:
Ambridge, Frank Jakshe; Bessemer, Louis Hribar; Braddock, J. A. Germ; Broughton, Anton Iparič; Claridge, Fr. Tushar, A. Jerina; Conemaugh, V. Rovanšek; Krayn, Ant. Tauželj; Export, Louis Supančič, Geo. Previch; Forest City, Math Kamin; Farrell, Jerry Okorn; Imperial, Val. Peternel; Greensburg, Frank Novak; Homer City in okolico, Frank Farenchak; Irwin, Mike Paushek; Johnstown, John Polanc in Martin Korošetz; Luzerne; Anton Osolnik; Midway, John Žust; Moon Run, Fr. Machek in Fr. Podmilšek; Pittsburgh, Z. Jakshe, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich; Presto: J. Demshar, Reading, J. Pezdirc, Steelton, A. Hren; Turtle Creek in okolico, Fr. Schifrer; West Newton, Joseph Jovan; Willock, J. Peternel.

Wisconsin:
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos Koren; Racine in okolico, Frank Jelenc; Sheboygan, John Zorman; West Allis, Frank Skok.

Wyoming:
Rock Springs, Louis Tauchar.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebo, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki Vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem, 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosilcu v stari kraj glasom najnovejše odredbe.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike, ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite po pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK

NAZNANILO.

Vsem našim naročnikom v Chicago, Ill., naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš tamošnji večletni zastopnik

Mr. JOSEPH BLISH,

katerega toplo priopročamo in prosimo rojake, da mu gredo na roko, ter pri njem obnove naročnino. **Upravništvo.**

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1926

Cena 50c s poštnino vred.

s naročilom pošljite znamke ali money order na:

"Glas Naroda"
82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".